

**Ministerul Educației al Republicii Moldova
Centrul de Excelență în Economie și Finanțe**

"Aprob"

**Directorul Centrului de Excelență
în Economie și Finanțe**

ref. Po.e

Gabriel Palade

"08" decembrie 2016

Curriculumul modular

S.08.O.029 Gestiunea riscurilor bancare

Specialitatea: 41220 – Finanțe și bănci

Calificarea: Ofițer operațiuni financiar-bancare

Curriculumul a fost elaborat în cadrul Proiectului *EuropeAid/133700/C/SER/MD/12*
"Asistență tehnică pentru domeniul învățământ și formare profesională
în Republica Moldova",
implementat cu suportul financiar al Uniunii Europene

Autori:

1. **Irina Casian**, gr. didactic I, master în științe economice, Centrul de Excelență în Economie și Finanțe
2. **Claudia Plămădeală**, gr. didactic superior, magistrul în economie, Centrul de Excelență în Economie și Finanțe

Aprobat de:

Consiliul metodic-științific al Centrului de Excelență în Economie și Finanțe

Director _____

Gabriel Palade

" 08 " decembrie 2016

Recenzenți:

1. Dorel Plotnic, director adjunct Filiala Invest BC „Moldindconbank” SA, bd. Moscova 14/1, Chișinău
2. Elena Oboroc, contabil-șef, DONARIS VIENNA INSURANCE GROUP, bd. Moscova 15/7, Chișinău

Adresa Curriculumului în Internet:

Portalul național al învățământului profesional tehnic

<http://www.ipt.md/ro/produse-educationale>.

Cuprins:

I. Preliminarii	4
II. Motivația, utilitatea modulului pentru dezvoltarea profesională.....	5
III. Competențele profesionale specifice modulului	5
IV. Administrarea modulului	6
V. Unitățile de învățare	7
VI. Repartizarea orientativă a orelor pe unități de învățare	9
VII. Studiu individual ghidat de profesor	9
VIII. Lucrările practice recomandate	10
IX. Sugestii metodologice	10
X. Sugestii de evaluare a competențelor profesionale	12
XI. Resursele necesare pentru desfășurarea procesului de studii	13
XII. Resursele didactice recomandate elevilor	14

I. Preliminarii

Activitatea bancară privită ca o activitate organizată în scopul obținerii de profit nu se poate delimita de existența unor factori de risc. Pentru gestiunea riscurilor bancare este necesară în primul rând definirea individuală a acestora. Odată definite, ele pot fi măsurate, urmărite și controlate.

Prezentul Curriculum propune pentru studiere conceptul și esența riscurilor bancare, metodele și tehnicile de gestiune riscurilor bancare precum și modele de estimare a performanțelor bancare. Unitatea de curs *Gestiunea riscurilor bancare* este destinată elevilor anului IV specialității 41220 "Finanțe și bănci". Conjugată cu alte științe economice, aceasta contribuie la înțelegerea mai profundă și aplicarea mai reușită a cunoștințelor obținute pentru a se încadra cu succes în activitatea bancară contemporană. Unitățile de curs ce necesită a fi studiate până la demararea procesului de instruire la *Gestiunea riscurilor bancare*:

U.01.O.004	Bazele legislației în domeniu
U.01.O.005	Bazele antreprenoriatului
U.02.O.006	Dreptul afacerilor
S.02.O.030	Practica de inițiere în specialitate;
U.03.O.008	Statistica
F.05.O.014	Reglementarea prețurilor și a masei monetare;
S.07.O.026	Bazele activității bancare
F.08.O.019	Reglementare și supraveghere bancară

Scopul acestei unități de curs este: familiarizarea cu tipologia riscurilor bancare, cunoașterea principiilor, indicatorilor și regulilor de evaluare a acestora, de acoperire a riscurilor, formarea gândirii economice și a deprinderilor de analiză economică în domeniul bancar.

În procesul de elaborare a Curriculum-ului s-a ținut cont de actele legislative în vigoare la momentul elaborării. Reieșind din dinamismul prevederilor legislative ale sistemului financiar-bancar, politicii monetare, cursul va fi supus completării și modificării continue. Demersul didactic se realizează prin contact direct și indirect cu elevii. Contactul direct este unul tradițional prin intermediul lecțiilor teoretice, practice/seminare, contactul indirect - prin activități individuale în afara orelor conform orarului, prin consultări și coordonări.

Modulul *Gestiunea riscurilor bancare* este conceput pe unități de învățare: Aspecte conceptuale privind gestiunea riscurilor bancare, Gestiunea riscurilor operaționale, Gestiunea riscurilor financiare, Gestiunea riscurilor de piață, Gestiunea riscurilor de contrapartidă, Influența riscurilor bancare asupra performanțelor bancare. Fiecare unitate de învățare include diverse conținuturi prin care vor fi realizate competențele prevăzute ale cursului dat. Nota finală se va stabili în proporție de 60% reușita curentă și 40% nota de la examen.

Pentru accentuarea caracterului practic-aplicativ al modulului se recomandă corelarea teoriei cu exemple din economia națională și internațională, în special analiza unor procese referitoare la integrarea Republicii Moldova în spațiul economic European și mondial.

II. Motivația, utilitatea modulului pentru dezvoltarea profesională

Unitatea de curs *Gestiunea riscurilor bancare* are un caracter teoretico-aplicativ în cadrul căreia elevii nu numai acumulează cunoștințele teoretice, dar au și posibilități de a dezvolta pe cele practice prin diverse activități: exerciții, teste, studii de caz, jocuri didactice, dezbateri, analiza datelor statistice și informațiilor preluate de la bănci, elaborarea graficelor, schemelor, analiza și calculul diferitor indicatori financiar-bancari, etc..

Modulul respectiv are un rol esențial în formarea specialistului din domeniul Finanțe, activitate bancară și asigurări. Centrarea pe obiective face ca elevul să fie angajat într-un proces de cunoaștere, aplicare și integrare a conceptului de gestiune a riscurilor bancare. Fiind o unitate de curs de bază și având o importanță majoră în aprecierea performanțelor elevului la specialitatea “Finanțe și bănci”, constituie un curs integrat de instruire economică, care asigură însușirea a unui sistem de cunoștințe teoretice și practice privind gestiunea riscurilor bancare într-un mod cât mai eficient, încât să asigure stabilitate precum și nivel dorit de rentabilitate instituției financiare.

Cunoștințele și abilitățile obținute pe parcursul studierii modulului *Gestiunea riscurilor bancare* vor servi ca fundament pentru formarea profesională a elevilor la așa unități de curs ca:

S.08.O.033	Practica ce anticipează probele de absolvire;
S.08.A.040	Produse și servicii bancare;
S.08.L.012	Sisteme bancare comparate.

Prin parcurgerea acestei discipline de curs studenții vor fi în măsură să înțeleagă mai bine specificul activității financiar–bancare din perspectiva riscului și a gestiunii riscului, să identifice corect riscurile asociate activității bancare, să analizeze corect evoluția factorilor de risc și gradul de expunere la diferitele tipuri de riscuri și să aprofundeze cunoștințele lor cu privire la diferite strategii de gestiune a riscului aplicate în cadrul instituțiilor bancare.

Curriculumul este propus ca un document normativ și obligatoriu pentru realizarea procesului de predare-învățare-evaluare la unitatea de curs *Gestiunea riscurilor bancare* în instituțiile de învățământ profesional tehnic postsecundar și postsecundar nonterțiar și este conceput astfel, încât să permită profesorilor posibilitatea de a-și elabora o strategie eficientă de organizare a demersului educațional în vederea formării la elevi a unor abilități, valori și atitudini corespunzătoare provocărilor și cerințelor pieței muncii din societatea contemporană.

III. Competențele profesionale specifice modulului

În cadrul orelor la *Gestiunea riscurilor bancare* se vor realiza următoarele competențe:

1. argumentarea necesității tratării și gestiunii riscurilor bancare;
2. aplicarea reglementărilor și actelor normative din domeniul bancar;
3. alegerea și aplicarea indicatorilor de evaluare a riscurilor bancare;
4. prezentarea metodelor de gestiune a riscurilor bancare;
5. aprecierea interconexiunii dintre gestiunea riscurilor și performanțele bancare.

IV. Administrarea modulului

Semestrul	Numărul de ore				Modalitatea de evaluare	Numărul de credite
	Total	Contact direct		Lucrul individual		
		Prelegeri	Practică/ Seminar			
8	90	20	20	50	Ex	3

V. Unitățile de învățare

Unități de competență	Unități de conținut	Abilități
1. Aspecte conceptuale privind gestiunea riscurilor bancare		
UC1. Argumentarea necesității tratării și gestiunii riscurilor bancare.	Conceptul de risc bancar și factorii ce îl determină. Clasificarea riscurilor bancare. Gestiunea riscurilor bancare: scopul, necesitatea, etapele.	A 1. Identificarea situațiilor critice ce pot provoca expunerea la risc; A 2. Diferențierea riscurilor bancare; A 3. Prezentarea etapelor de gestiune globală a riscurilor bancare;
2. Gestiunea riscurilor operaționale		
UC2. Aplicarea reglementărilor și actelor normative din domeniul bancar. UC3. Alegerea și aplicarea indicatorilor de evaluare a riscurilor bancare. UC4. Prezentarea metodelor de gestiune a riscurilor bancare.	Definirea riscului operațional. Gestiunea riscului operațional la nivel global. Gestiunea riscului de fraudă. Gestiunea riscului de sistem. Eliminarea riscului strategic. Evitarea riscului legislativ.	A 4. Identificarea componentelor riscurilor operaționale; A 5. Cuantificarea elementelor riscurilor operaționale; A 6. Alegerea politicii optime privind gestiunea riscurilor operaționale; A 7. Controlul riscurilor operaționale; A 8. Selectarea metodelor de finanțare a riscurilor operaționale;
3. Gestiunea riscurilor financiare		
UC2. Aplicarea reglementărilor și actelor normative din domeniul bancar. UC3. Alegerea și aplicarea indicatorilor de evaluare a riscurilor bancare. UC4. Prezentarea metodelor de gestiune a riscurilor bancare.	Gestiunea riscului de creditare. Gestiunea riscului de lichiditate. Gestiunea riscului de solvabilitate.	A 9. Identificarea componentelor riscurilor financiare; A 10. Cuantificarea elementelor riscurilor financiare; A 11. Alegerea politicii optime privind gestiunea riscurilor financiare; A 12. Controlul riscurilor financiare; A 13. Selectarea metodelor de finanțare a riscurilor financiare;

4. Gestiunea riscurilor de piață		
UC2. Aplicarea reglementărilor și actelor normative din domeniul bancar. UC3. Alegerea și aplicarea indicatorilor de evaluare a riscurilor bancare. UC4. Prezentarea metodelor de gestiune a riscurilor bancare.	Gestiunea riscului ratei dobânzii. Gestiunea riscului valutar.	A 14. Identificarea componentelor riscurilor de piață; A 15. Cuantificarea elementelor riscurilor de piață; A 16. Alegerea politicii optime privind gestiunea riscurilor de piață; A 17. Controlul riscurilor de piață; A 18. Selectarea metodelor de finanțare a riscurilor de piață;
5. Gestiunea riscurilor de contrapartidă		
UC2. Aplicarea reglementărilor și actelor normative din domeniul bancar. UC3. Alegerea și aplicarea indicatorilor de evaluare a riscurilor bancare. UC4. Prezentarea metodelor de gestiune a riscurilor bancare.	Gestiunea riscului de bancă. Gestiunea riscului de țară.	A 19. Identificarea componentelor riscurilor de contrapartidă; A 20. Cuantificarea elementelor riscurilor de contrapartidă; A 21. Alegerea politicii optime privind gestiunea riscurilor de contrapartidă; A 22. Controlul riscurilor de contrapartidă; A 23. Selectarea metodelor de finanțare a riscurilor de contrapartidă;
6. Influența riscurilor bancare asupra performanțelor bancare		
UC5. Aprecierea interconexiunii dintre gestiunea riscurilor și performanțele bancare.	Analiza veniturilor și cheltuielilor bancare. Indicatorii de apreciere a performanțelor bancare. Analiza performanțelor bancare prin sisteme de rating.	A 24. Valorificarea situațiilor și a rapoartelor financiare pentru instituții bancare; A 25. Recomandarea strategiilor de gestionare a performanțelor bancare; A 26. Structurarea unui plan de acțiuni în vederea majorării performanțelor bancare.

VI. Repartizarea orientativă a orelor pe unități de învățare

Nr.	Unități de învățare	Numărul de ore			
		Total	Contact direct		Lucrul individual
			Prelegeri	Practică/ Seminar	
1.	Aspecte conceptuale privind gestiunea riscurilor bancare	6	2	2	2
2.	Gestiunea riscurilor operaționale	16	4	4	8
3.	Gestiunea riscurilor financiare	32	6	6	20
4.	Gestiunea riscurilor de piață	18	4	4	10
5.	Gestiunea riscurilor de contrapartidă	8	2	2	4
6.	Influența riscurilor bancare asupra performanțelor bancare	10	2	2	6
	Total	90	20	20	50

VII. Studiu individual ghidat de profesor

Materii pentru studiul individual	Produse de elaborat	Modalități de evaluare	Termeni de realizare
1. Aspecte conceptuale privind gestiunea riscurilor bancare			
Diversitatea riscurilor bancare și importanța gestiunii adecvate a acestora	Comunicare	Prezentarea informației din comunicare	Săptămâna 1
2. Gestiunea riscurilor operaționale			
Gestiunea riscului operational la nivel global	Comunicare	Prezentarea informației din comunicare	Săptămâna 2
3. Gestiunea riscurilor financiare			
Gestiunea riscului de creditare.	Raport pentru lucrarea practică. Studiu de caz.	Analiza raportului pentru lucrarea practică și a studiului de caz	Săptămâna 3-4
Gestiunea riscului de lichiditate.	Proiect Studiu de caz	Prezentarea proiectului, studiului de caz	Săptămâna 5
Gestiunea riscului de solvabilitate.	Proiect Studiu de caz	Prezentarea proiectului, studiului de caz	Săptămâna 6
4. Gestiunea riscurilor de piață			
Gestiunea riscului ratei dobânzii.	Raport pentru lucrarea practică. Studiu de caz.	Analiza raportului pentru lucrarea practică și a studiului de caz	Săptămâna 7
5. Gestiunea riscurilor de contrapartidă			
Gestiunea riscului de țară.	Comunicare	Prezentarea informației din comunicare	Săptămâna 8
6. Influența riscurilor bancare asupra performanțelor bancare			
Impactul riscurilor asupra performanțelor bancare.	Raport pentru lucrarea practică. Studiu de caz.	Analiza raportului pentru lucrarea practică și a studiului de caz	Săptămâna 9

VIII. Lucrările practice recomandate

Se recomandă realizarea lucrărilor practice în cadrul studiului individual după cum urmează:

Nr.	Unitatea de învățare	Tema lucrării
1.	UÎ 3. Gestiunea riscurilor financiare	Gestiunea riscului de creditare.
2.	UÎ 4. Gestiunea riscurilor de piață	Gestiunea riscului ratei dobânzii.
3.	UÎ 6. Influența riscurilor bancare asupra performanțelor bancare	Impactul riscurilor asupra performanțelor bancare.

IX. Sugestii metodologice

Volumul și varietatea conținutului materiei de studiu, precum și dinamica diversă a capacităților elevilor va determina utilizarea unei varietăți de metode, mijloace și tehnici în procesul de învățământ. De altfel, metodele, ca atare, nu apar în stare pură, ci sub forma unor variante determinate de situațiile concrete ale procesului didactic. Astfel, în procesul de predare-învățare la modulul *Gestiunea riscurilor bancare* pot fi utilizate următoarele metode didactice.

1. Metode dialogate (conversative): constau în stabilirea unui dialog între profesor și elevi, în care profesorul pune întrebări pentru: *a stimula gândirea elevilor*, astfel încât aceștia să poată descoperi și singuri adevărul; *a asigura însușirea cunoștințelor*, a *fixa cunoștințele noi* predate; *formarea gândirii logice* a elevilor astfel încât ei să poată sesiza care este esența problemei, precum și logica internă; a deprinde elevii de a rezolva și singuri o problemă de învățare.

Cea mai solicitată metodă este *conversația euristică* - constă în formularea cu abilitate a unor întrebări, în alternanță cu răspunsuri de la elevi, destinate descoperirii de noi date, informații.

O altă formă a acestei metode este *conversația catehetică*. Este utilizată în principal pentru a identifica nivelul de pregătire al elevilor, dar poate fi folosită în toate etapele unei lecții cu diferite roluri: pentru actualizarea cunoștințelor, cu rol de feed-back, pe parcursul activității în scopul ameliorării, în partea de final a activității cu rol de consolidare, fixare a ideilor de bază și a atenționării elevilor asupra aspectelor importante ce trebuie reținute.

2. Învățarea prin descoperire. Premisa inițială constă în delimitarea a ceea ce este util și oportun să fie oferit elevului și ce este necesar să fie lăsat acestuia să descopere din proprie inițiativă. Elevul redescoperă cunoștințe vechi, iar profesorul trebuie să favorizeze menținerea acestei atitudini active, astfel încât elevul să realizeze o incursiune în propriul fond aperiectiv. Învățarea prin descoperire are un rol formativ, pentru că dezvoltă forțele psihice și calitățile acestora: percepția, reprezentarea, memoria, gândirea, limbajul, trăsăturile de voință și caracter, interesele și atitudinile.

3. Dezbaterea. Metodă didactică ce constă dintr-o discuție pe larg și amănunțită a unor teme, problematice controversate, urmărindu-se influențarea convingerilor, atitudinilor și conduitei participanților. De exemplu, la subiectul *"Care sunt metodele de prevenire a riscului de creditare Argumentați răspunsul."*

4. Demonstrația didactică - presupune prezentarea elevilor a unor obiecte, fenomene, procese – reale sau fictive – imagini etc., în scopul asigurării unui suport perceptiv, pentru ușurarea efortului de explorare a realității, pentru a asigura accesibilitatea și înțelegerea în procesul cunoașterii. Formele acestora, în funcție de materialul demonstrativ ce va fi utilizat :

- demonstrația *cu ajutorul rapoartelor statistice* preluate de la băncile comerciale și de la BNM;
- demonstrația *cu ajutorul desenului la tablă*, de exemplu, Schema "Gestiunea modernă a riscurilor bancare";
- demonstrația *cu ajutorul imaginilor audiovizuale*;
- demonstrația *prin exemple* etc.

5. Lucrul cu manualul. Este metoda didactică în cadrul căreia învățarea are ca sursă esențială și ca instrument de formare a elevului. Prin diferitele ei forme (lectura explicativă, lectura individuală dirijată și lectura independentă) metoda urmărește dobândirea de către elevi a fondului aperiectiv necesar înțelegerii textului în general, dar și formarea și exersarea deprinderii de a utiliza cartea. Va fi utilizată în special pentru studierea normelor legislative.

6. Problematizarea - metodă de predare prin rezolvare de probleme sau predare prin rezolvare productivă de problemă. Are la bază de fiecare dată o situație problemă creată de profesor și lansată elevilor în scopul rezolvării ei de către aceștia, pornind de la cunoștințele anterior însușite, printr-un efort de căutare și descoperire. De exemplu, determinarea poziției valutare a băncii, determinarea fondului de risc a portofoliului de credite, determinarea indicatorilor solvabilității etc.

7. Studiul de caz este metoda ce constă din confruntarea elevului cu o situație reală de viață, prin a cărei observare, înțelegere, interpretare, urmează să realizeze un progres în cunoaștere. De exemplu, efectuarea analizei calitative portofoliului de credite al băncii, cuantificarea riscului de țară etc.

8. Proiectul - cercetare orientată spre un scop bine precizat, care este realizată prin îmbinarea cunoștințelor teoretice cu activitatea practică, finalizate cu un produs. Astfel pot fi realizate proiecte la temele "Gestiunea riscului de lichiditate în cadrul băncii X", "Gestiunea riscului de solvabilitate în cadrul băncii X" etc.

9. Tehnici pentru dezvoltarea gândirii: *Brainstorming, Brainwriting, Asocieri libere, Explozie stelară „Cine, Ce, Unde, Când, De ce, Cum?”*, *Argumente în contradictoriu* etc.

10. Tehnicile organizatorilor grafici sunt utilizate pentru organizarea grafică sau vizuală a informațiilor și ideilor. Elevii pot folosi organizatorii grafici pentru a genera idei, să înregistreze și să organizeze informațiile și să vadă relațiile. Formele organizatorilor grafici:

- *Diagrama T* (pot avea două, trei sau chiar mai multe coloane) ajută elevii să-și organizeze cunoștințele și ideile și să identifice relațiile dintre datele informaționale. Pot fi folosite pentru a cerceta diverse probleme social-economice, pentru a compara și a pune în antiteză (pro și contra) diverse situații ori pentru a cerceta două sau mai multe aspecte ale oricărei probleme legate de procesul de investire, economisire etc. De exemplu: cauzele/efectele pierderii generate de riscul operațional, factori specifici sistemului bancar/factori specifici băncii partenere etc.

- *Diagramele Venn* sunt o modalitate de comparare a informațiilor despre două lucruri (obiecte, evenimente, concepte sau idei). De exemplu: metoda bilanțieră/metoda punctajului de evaluare a situației financiare a clienților corporativi, poziție valutară lungă/poziție valutară scurtă etc.

Acestea au fost doar principalele metode care pot fi utilizate de către profesor, acesta fiind în drept să le extindă.

X. Sugestii de evaluare a competențelor profesionale

Nr. crt.	Produse pentru măsurarea competenței	Criterii de evaluare a produselor
1.	Exercițiu rezolvat	<ul style="list-style-type: none"> • Înțelegerea enunțului exercițiului. • Corectitudinea formulării ipotezelor. • Corectitudinea raționamentelor. • Corectitudinea rezultatelor. • Modul de prezentare și de interpretare a rezultatelor.
2.	Problemă rezolvată	<ul style="list-style-type: none"> • Înțelegerea problemei. • Documentarea în vederea identificării informațiilor necesare în rezolvarea problemei. • Formularea și testarea ipotezelor. • Stabilirea strategiei rezolutive. • Prezentarea și interpretarea rezultatelor.
3.	Argumentare scrisă/orală	<ul style="list-style-type: none"> • Corespunderea formulărilor temei. • Selectarea și structurarea logică a argumentelor în corespundere cu tezele puse în discuție. • Utilizarea unui limbaj adecvat și bogat, respectarea normelor literare.
4.	Studiu de caz: efectuarea analizei calitative portofoliului de credite al băncii, cuantificarea riscului de țară etc.	<ul style="list-style-type: none"> • Corectitudinea interpretării studiului de caz propus. • Calitatea soluțiilor, ipotezelor propuse, argumentarea acestora. • Corectitudinea lingvistică a formulărilor, utilizarea adecvată a terminologiei în cauză. • Rezolvarea corectă a problemei, asociate studiului analizat de caz. • Completitudinea informației și coerența între subiect și documentele studiate, • Noutatea și valoarea științifică a informației. • Exactitudinea rezultatelor și rigoarea probelor. • Capacitatea de analiză și de sinteză a documentelor, adaptarea conținutului. • Originalitatea studiului, a formulării și a realizării. • Personalizarea (să nu fie lucruri copiate).

5.	Diagramă pe calculator: evoluția ratei dobânzii la depozitele acceptate de băncile comerciale, structura creditelor acordate de o banca comercială, evoluția cursului valutar etc.	<ul style="list-style-type: none"> • Setarea datelor sursă în baza cărora se construiește diagrama. • Selectarea tipului și subtipului diagramei pentru a prezenta vizual datele sursă. • Adăugarea elementelor complementare, care facilitează citirea și înțelegerea diagramei (denumirile de axe, titlul diagramei, unitățile de măsură, etc.) și contribuie la explicitatea datelor, reprezentate grafic. • Formatarea adecvată a elementelor diagramei (chenare, culorile de fundal, modelele de umplere, dimensiunile și fonturile utilizate, etc.). • Corectitudinea utilizării datelor grafice în aplicații externe.
6.	Proiect elaborat: "Gestiunea riscului de lichiditate în cadrul băncii X", "Gestiunea riscului de solvabilitate în cadrul băncii X" etc	<ul style="list-style-type: none"> • Validitatea proiectului. • Gradul în care acesta acoperă unitar și coerent, logic și argumentat tema propusă. • Completitudinea proiectului/structura proiectului. • Acuratețea, rigoarea și coerența demersului științific, logica și argumentarea ideilor, corectitudinea concluziilor. • Calitatea materialului folosit în realizarea proiectului, varietatea surselor de informare, relevanța și actualitatea acestora, semnificația datelor colectate. • Creativitatea și gradul de noutate pe care-l aduce proiectul în abordarea temei sau în soluționarea problemei.

Nota finală la modulul "Gestiunea riscurilor bancare" se va calcula reieșind din următoarele: 60% din media notelor curente și 40% din nota de la examen.

XI. Resursele necesare pentru desfășurarea procesului de studii

Cerințe față de sălile de curs	
Pentru orele teoretice	Sală de studii Proiector multimedia, ecran, calculator, tablă
Pentru orele practice	Sală de studii Proiector multimedia, ecran, calculator, conexiune la internet, laptop, smartphone Documente primare (Ordinul de eliberare a numerarului, Ordinul de încasare a numerarului, Ordinul de plată, Cerere de plată, Ordinul incaso, Cerere de deschidere a contului).

XII. Resursele didactice recomandate elevilor

Nr. crt.	Denumirea resursei	Locul în care poate fi consultată/ accesată/ procurată resursa	Numărul de exemplare disponibile
	<i>I. Acte normative</i>	www.bnm.md	nelimitat
1.	Legea cu privire la Banca Națională a Moldovei nr. 548-XIII din 21.07.95		
2.	Legea instituțiilor financiare Nr.550-XIII din 21.07.95		
3.	Legea Republicii Moldova privind societățile pe acțiuni nr. 1134-XIII din 02.04.97		
4.	Legea RM privind garantarea depozitelor persoanelor fizice în sistemul bancar nr.575-XV din 26.12.03		
5.	Legea nr.59 din 28.04.05 cu privire la leasing		
6.	Legea privind reglementarea valutară nr.62-XVI din 21.03.08		
7.	Legea cu privire la serviciile de plată și moneda electronică nr. 114 din 18.05.12		
8.	Instrucțiunea privind particularitățile emisiunilor de acțiuni și obligațiuni ale băncilor și modul de autorizare a lor de către BNM Nr.181 din 22.06.00		
9.	Regulament cu privire la facilitatea de Lombard nr. 4/08 din 18.10.1995		
10.	Regulamentul nr.42/09-01 cu privire la deținerea cotei substanțiale în capitalul băncii		
11.	Regulament cu privire la operațiunile de piață deschisă ale Băncii Naționale a Moldovei cu valorile mobiliare de stat Nr.57 din 11.09.97		
12.	Regulamentului privind poziția valutară deschisă a băncii, aprobat prin Hotărârea Consiliului de administrație al BNM nr.126 din 28.11.1997		
13.	Regulamentul cu privire la activitatea de creditare a băncilor care operează în Republica Moldova aprobat prin HCA al BNM Nr.153 din 25.12.97		
14.	Regulamentul cu privire la deținerea de către bănci a cotelor în capitalul unităților economice aprobat prin HCA al BNM Nr.81 din 09.04.98		
15.	Regulament privind suspendarea operațiunilor, sechestrarea și perceperea în mod incontestabil a mijloacelor bănești din conturile bancar		
16.	Regulament cu privire la sistemul automatizat de plăți interbancare aprobat prin HCA al BNM nr.53 din 02.03.06		
17.	Regulament cu privire la condițiile, modul de emisiune și circulație a certificatelor bancare de depozit și a cambiilor bancare aprobat prin HCA al BNM nr.133 din 17.07.08		
18.	Regulament privind facilitățile permanente de creditare acordate băncilor de către Banca Națională a Moldovei aprobat prin HCA al BNM nr.139 din 31.07.08		
19.	Regulamentul privind eliberarea de către BNM a autorizațiilor pentru scoaterea mijloacelor bănești din Republica Moldova, aprobat prin HCA al BNM nr.14 din 22.01.09		
20.	Regulament cu privire la unitățile de schimb valutar, aprobat prin HCA al BNM nr.53 din 05.03.09		
21.	Regulamentul privind deschiderea, modificarea și închiderea conturilor la băncile licențiate din Republica Moldova modificat prin HCA nr.96 din 23.04.09		

22.	Regulamentul privind operațiunile cu numerar în băncile din Republica Moldova modificat prin HCA al BNM nr. 237 din 22.10.09		
23.	Regulamentul cu privire la clasificarea activelor și angajamentelor condiționale aprobat prin HCA nr.301 din 20.12.12.		
24.	Regulament nr.23/09-01 cu privire la licențierea băncilor 30.05.2013, hot. nr.107		
	II. Lucrări științifice		
25.	Casian I., Bazele activității bancare: lecții de sinteză, Editura CFBC, Chișinău, 2011.	Biblioteca CEEF	2 exemplare
26.	Cobzari L.; Cucu M., Aspecte privind stabilitatea sistemului bancar, ASEM, Chișinău, 2008.	Biblioteca CEEF	1 exemplar
27.	Cociug V.; Mistrean L., Operațiuni bancare: concepte, scheme, aplicații, Editura ASEM, Chișinău, 2006.	Biblioteca CEEF	2 exemplare
28.	Cociug V.; Cinic L., Gestiunea riscurilor bancare, Editura ASEM, Chișinău, 2008.	Biblioteca CEEF	3 exemplare
29.	Greuning H.; Bratanovic S. ; Analiza și managementul riscului bancar. Evaluarea guvernantei corporatiste și a riscului financiar, Editura Irescon, București 2004	Biblioteca CEEF	1 exemplar
30.	Enicov I.; Orientări în managementul riscurilor bancare, Editura ASEM, Chișinău, 2001	Biblioteca CEEF	2 exemplare
31.	Olteanu A.; Olteanu F.; Badea L.; Management bancar: caracteristici, strategii, studii de caz, Ed.Dareco, 2003	Biblioteca CEEF	2 exemplare
32.	Roxin L.; Gestiunea riscurilor bancare, Ed.didactică și Pedagogică bucurești, 1997	Biblioteca CEEF	2 exemplare
33.	Под ред. Белоглазовой Г.; Кроливецкой Л., Банковское дело. Учебник для вузов, Санкт-Петербург, Питер, 2002.	Biblioteca CEEF	1 exemplar
34.	Грюнинг Х., Братанович С.; Анализ банковских рисков, Москва, 2001	Biblioteca CEEF	1 exemplar
35.	Батищев Р.; Банковский менеджмент – курс лекций, МЭА, Кишинев, 2008	Biblioteca CEEF	1 exemplar
	III. Alte surse de informații		
36.	Informații privind activitatea de creditare a băncilor comerciale	Internet, Site-le băncilor comerciale	Nelimitat
37.	Raportul "Situția economico-financiară"	Internet, Site-le băncilor comerciale	Nelimitat
38.	Raportul "Contul de profit sau pierdere"	Internet, Site-le băncilor comerciale	Nelimitat
39.	Informația privind depozitele a băncii comerciale	Internet, Site-le băncilor comerciale	Nelimitat